

**Відділ з питань нотаріату у Миколаївській області Управління нотаріату
Південного міжрегіонального управління
Міністерства юстиції (м. Одеса)**

**Порядок посвідчення заповітів посадовими особами органів
місцевого самоврядування**

Зміст

Преамбула.....	3
I. Загальні положення.....	4
II. Дії посадових осіб при посвідченні заповітів.....	6
III. Порядок посвідчення та підписання заповітів.....	7
IV. Реєстрація заповітів.....	8
V. Вимоги до форми заповіту та його змісту.....	10
VI. Відмова у посвідченні заповіту, порядок оскарження.....	11
Додатки:	
Форми посвідчувальних написів.	
ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС на заповіті, записаному зі слів заповідача.....	13
ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС на заповіті, посвідченому при свідках на бажання заповідача	14
ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС на заповіті від імені особи, яка не може сама прочитати текст заповіту уголос.....	15
ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС на заповіті від імені особи, яка не може підписатись власноручно внаслідок фізичної вади, хвороби тощо.....	16
РЕЄСТР для реєстрації нотаріальних дій органу місцевого самоврядування...	17
АЛФАВІТНА КНИГА обліку заповітів.....	18
Список використаних джерел.....	19

Преамбула

Відповідно до ч. 2 ст. 3 Конституції України (далі – Конституція) утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Частиною 1 ст. 1 Закону України «Про нотаріат» від 02.09.1993 р. (далі – ЗУ «Про нотаріат») встановлено, що *нотаріат в Україні – це система органів і посадових осіб, на які покладено обов'язок посвідчувати права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняти інші нотаріальні дії, передбачені цим Законом, з метою надання їм юридичної вірогідності.*

Дана інформація розроблена відповідно до ст. 1251 Цивільного кодексу України від 16.01.2003 р. (далі – ЦК України), ч. 7 ст. 1, ст. 37 ЗУ «Про нотаріат», Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 11.11.2011 № 3306/5 (далі – Порядок) з метою надання роз'яснення щодо порядку посвідчення заповітів посадовими особами органів місцевого самоврядування (далі – посадові особи).

I. Загальні положення

Відповідно до ст. ст. 1233, 1234 ЦК України, п. 1.1 розділ III Порядку, **заповітом** є особисте розпорядження фізичної особи на випадок своєї смерті.

Посадові особи органів місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, посвідчують заповіти.

Право на заповіт здійснюється особисто. Вчинення заповіту через представника не допускається.

Призначення спадкоємців. Згідно зі ст. 1235 ЦК України заповідач може призначити своїми спадкоємцями одну або кілька фізичних осіб, незалежно від наявності у нього з цими особами сімейних, родинних відносин, а також інших учасників цивільних відносин.

Заповідач може без зазначення причин позбавити права на спадкування будь-яку особу з числа спадкоємців за законом. У цьому разі ця особа не може одержати право на спадкування.

Заповідач не може позбавити права на спадкування осіб, які мають право на обов'язкову частку у спадщині. Чинність заповіту щодо осіб, які мають право на обов'язкову частку у спадщині, встановлюється на час відкриття спадщини.

Малолітні, неповнолітні, повнолітні непрацездатні діти спадкодавця, непрацездатна вдова (вдівець) та непрацездатні батьки спадкують, незалежно від змісту заповіту, половину частки, яка належала б кожному з них у разі спадкування за законом (**обов'язкова частка**) (ч. 1 ст. 1241 ЦК України).

У разі смерті особи, яка була позбавлена права на спадкування, до смерті заповідача, позбавлення її права на спадкування втрачає чинність. Діти (внуки) цієї особи мають право на спадкування на загальних підставах.

Склад спадщини. Статтею 1236 ЦК України передбачено право заповідача охопити заповітом права та обов'язки, які йому належать на момент складення заповіту, а також ті права та обов'язки, які можуть йому належати у майбутньому.

Заповідач має право скласти заповіт щодо усієї спадщини або її частини.

Якщо заповідач розподілив між спадкоємцями у заповіті лише свої права, до спадкоємців, яких він призначив, переходить та частина його обов'язків, що є пропорційною до одержаних ними прав.

Чинність заповіту щодо складу спадщини встановлюється на момент відкриття спадщини.

Заповідач може покласти на спадкоємця, до якого переходить житловий будинок, квартира або інше нерухоме чи рухоме майно, обов'язок надати

іншій особі право користування таким майном або певною його частиною (абз. 1 ч. 2 ст. 1238 ЦК України, *заповідальний відказ*).

Заповідач може обумовити виникнення права на спадщину в особи, що призначена у заповіті, наявністю певної умови як пов'язаної, так і не пов'язаної з її поведінкою (наявність інших спадкоємців, проживання у певному місці, народження дитини, здобуття освіти тощо).

Умова, визначена у заповіті, повинна існувати на час відкриття спадщини і є нікчемною, якщо суперечить закону або моральним засадам суспільства (ст. 1242 ЦК України, *заповіт з умовою*).

Дотримання нотаріальної таємниці. Відповідно до ст. 8 ЗУ «Про нотаріат», п. 1.4 розділу II Порядку посадові особи при посвідченні заповітів зобов'язані зберігати нотаріальну таємницю та не розголошувати відомості, отримані під час їх посвідчення.

Обов'язок дотримання нотаріальної таємниці поширюється на осіб, яким про посвідчення заповіту стало відомо у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків чи іншої роботи, на осіб, залучених для їх посвідчення як свідків, та на інших осіб, яким стали відомі відомості, що становлять предмет нотаріальної таємниці.

Особи, винні в порушенні нотаріальної таємниці, несуть відповідальність у порядку, встановленому законом.

Довідки про посвідчені заповіти видаються посадовою особою виключно фізичним особам, за дорученням яких або щодо яких вчинялися дії, що прирівнюються до нотаріально посвідчених. У разі смерті особи чи визнання її померлою довідки про посвідчені заповіти видаються спадкоємцям померлого.

Довідки про посвідчені заповіти надаються посадовою особою протягом десяти робочих днів на обґрунтовану письмову вимогу суду, прокуратури, органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування у зв'язку з кримінальним провадженням, цивільними, господарськими, адміністративними справами, справами про адміністративні правопорушення, що знаходяться в провадженні цих органів, з обов'язковим зазначенням номера справи та прикладенням гербової печатки відповідного органу, а також на обґрунтовану письмову вимогу державного виконавця, приватного виконавця за виконавчим провадженням з обов'язковим зазначенням номера виконавчого провадження та реквізитів виконавчого документа, на підставі якого здійснюється виконавче провадження Національному агентству з питань запобігання корупції на його письмовий запит, здійснений з метою виконання повноважень, визначених Законом України "Про запобігання корупції".

II. Дії посадових осіб при посвідченні заповітів

Пунктом 2.1 розділу II Порядку встановлено, що нотаріальні дії вчиняються в приміщенні органу місцевого самоврядування. В окремих випадках, коли громадянин не може з'явитися в зазначене приміщення, нотаріальні дії можуть бути вчинені поза вказаним приміщенням.

Якщо нотаріальна дія вчиняється поза приміщенням органу місцевого самоврядування, то в посвідчувальному написі на документі і в реєстрі для реєстрації нотаріальних дій записується місце вчинення нотаріальної дії із зазначенням адреси, а також причини, з якої нотаріальна дія вчиняється поза приміщенням органу місцевого самоврядування (наприклад: "У зв'язку з хворобою заповідача заповіт посвідчено за адресою: село Жовтневе Переяслав-Хмельницького району Київської області, вул. Шкільна, 3, кв. 8"

Встановлення особи. Відповідно до ст. 43 ЗУ «Про нотаріат», посадові особи встановлюють особу, що звернулася за посвідченням заповіту та перевіряють її цивільну дієздатність.

Пунктом 2.3 розділу II Порядку передбачено, що у разі, якщо за фізичну особу, яка внаслідок фізичної вади, хвороби не може власноручно підписати заповіт чи заяву, підписується інша фізична особа, посадова особа органу місцевого самоврядування встановлює особу громадянина, що бере участь у нотаріальній дії, і особу громадянина, який підписався за нього. Копія документа, за яким встановлюється особа, долучається до примірника документа, який залишається у справах органу місцевого самоврядування.

Встановлення особи здійснюється за паспортом громадянина України або за іншими документами, які унеможливають виникнення будь-яких сумнівів щодо особи громадянина, який звернувся за вчиненням нотаріальної дії (паспорт громадянина України, паспорт громадянина України для виїзду за кордон, дипломатичний чи службовий паспорт, посвідчення особи моряка, посвідчення члена екіпажу, посвідка на проживання особи, яка мешкає в Україні, національний паспорт іноземця або документ, що його замінює, посвідчення особи з інвалідністю чи учасника Другої світової війни, посвідчення, видане за місцем роботи фізичної особи).

Посвідчення водія, посвідчення особи моряка, інваліда чи учасника Великої Вітчизняної війни, посвідчення, видане за місцем роботи особи, не можуть бути використані для встановлення особи, що звернулася за посвідченням заповіту.

Встановлення обсягу цивільної дієздатності. Пунктом 1.4 розділу II Порядку визначено, що при посвідченні заповіту посадова особа органу місцевого самоврядування встановлює особу заповідача та визначає обсяг його цивільної дієздатності.

Частинами 1, 2 статті 44 Закону визначено, що під час посвідчення правочинів визначається обсяг цивільної дієздатності фізичних осіб, які беруть у них участь.

Визначення обсягу цивільної дієздатності фізичної особи здійснюється за паспортом громадянина України або іншими документами, передбаченими статтею 43 цього Закону, які унеможливають виникнення будь-яких сумнівів щодо обсягу цивільної дієздатності фізичної особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії. У разі потреби посадовій особі надається довідка про те, що особа не страждає на психічний розлад, який може вплинути на її здатність усвідомлювати свої дії та (або) керувати ними.

У разі наявності сумнівів щодо обсягу цивільної дієздатності фізичної особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, посадова особа зобов'язана звернутися до органу опіки та піклування за місцем проживання відповідної фізичної особи для встановлення факту відсутності опіки або піклування над такою фізичною особою.

III. Порядок посвідчення та підписання заповітів

Посвідчення заповітів. Відповідно до ст. 1251 ЦК України, якщо у населеному пункті немає нотаріуса, заповіт, крім секретного, може бути посвідчений уповноваженою на це посадовою особою відповідного органу місцевого самоврядування.

Пунктом 1.4 розділу III Порядку передбачено, що посадова особа органу місцевого самоврядування посвідчує заповіти дієздатних громадян, складені відповідно до вимог статей 1247, 1251 Цивільного кодексу України і особисто подані ними посадовій особі органу місцевого самоврядування.

Посвідчення заповітів через представників, а також заповіту від імені кількох осіб (крім подружжя) не допускається.

При посвідченні заповіту від заповідача не вимагається подання доказів, які підтверджують його право на майно, що заповідається, крім випадків посвідчення заповіту подружжя. У разі посвідчення такого заповіту посадова особа органу місцевого самоврядування зобов'язана перевірити належність заповідачам майна на праві спільної сумісної власності. Копія документа долучається до примірника заповіту (пункт 1.5 розділ III Порядку).

Підписання заповітів. Згідно з ч. 2 ст. 1247 ЦК України заповіт має бути особисто підписаний заповідачем.

Якщо фізична особа внаслідок фізичної вади або хвороби не може власноручно підписати документ, то за її дорученням у її присутності та в присутності нотаріуса цей документ може підписати інша особа. Про причини, з яких фізична особа, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, не могла підписати документ, зазначається у посвідчувальному написі. Правочин за особу, яка не може підписати його, не може підписувати особа, на користь або за участю якої його посвідчено (стаття 45 Закону).

Якщо заповідач через фізичні вади не може сам прочитати заповіт, посвідчення заповіту має відбуватися в присутності не менш як двох свідків. Свідками можуть бути лише особи з повною цивільною дієздатністю. Свідками не можуть бути посадова особа органу місцевого самоврядування, яка посвідчує заповіт, спадкоємці за заповітом, члени сім'ї та близькі родичі спадкоємців за заповітом, особи, які не можуть прочитати або підписати заповіт. Текст заповіту має містити відомості про особи свідків, а саме: прізвище, ім'я, по батькові кожного з них, дату народження, місце проживання, реквізити паспорта чи іншого документа, на підставі якого було встановлено особу свідка. Свідки, при яких посвідчено заповіт, зачитують його вголос та ставлять свої підписи на ньому (пункт 1.5 розділ III Порядку).

Увага! Відповідно до п. 1.2 розділу III Порядку заповіти подаються посадовій особі органу місцевого самоврядування не менше ніж у двох примірниках, один з яких залишається у справах органу місцевого самоврядування.

IV. Реєстрація заповітів

Відповідно до частина 1 статті 56 Закону України «Про нотаріат» від 02.09.1993 року нотаріуси або посадові особи, які вчиняють нотаріальні дії, посвідчують заповіти дієздатних громадян, складені відповідно до вимог законодавства України і особисто подані ними нотаріусу або посадовій особі, яка вчиняє нотаріальні дії, а також забезпечують державну реєстрацію заповітів у Спадковому реєстрі відповідно до порядку, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Пунктом 2.12 розділу II Порядку встановлено, що усі нотаріальні дії, які вчиняються посадовою особою органу місцевого самоврядування, реєструються в реєстрі для реєстрації нотаріальних дій органу місцевого самоврядування у порядку, передбаченому статтею 52 Закону України "Про нотаріат", та Правилами ведення нотаріального діловодства, затвердженими наказом Міністерства юстиції України від 22.12.2010 № 3253/5, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 23.12.2010 за № 1318/18613 (далі - Правила).

У разі покладення обов'язків щодо вчинення нотаріальних дій на декількох посадових осіб органу місцевого самоврядування - старост кожний староста веде окремий реєстр для реєстрації нотаріальних дій. Кожному реєстру для реєстрації нотаріальних дій присвоюється свій індекс, який має збігатися з номером печатки старости. При цьому запис на оформленому старостою документі здійснюється у вигляді такого набору цифр: 1-2, 3-4, 12-1 тощо, де перша цифра означає індекс реєстру для реєстрації нотаріальних дій старости, а друга цифра - порядковий номер запису нотаріальної дії у реєстрі для реєстрації нотаріальних дій.

Якщо органом місцевого самоврядування вказані обов'язки покладено на одну посадову особу (старосту), записи, що здійснюються при реєстрації

нотаріальних дій вказаною посадовою особою, складаються з однієї цифри, яка відповідає порядковому номеру нотаріальної дії (1, 2, 3, 10 тощо).

Записи в реєстрі для реєстрації нотаріальних дій повинні бути повними і скороченню не підлягають, крім загальноприйнятих скорочень. Наприклад, місто - м., район - р-н, селище міського типу - смт, вулиця - вул., будинок - буд., квартира - кв. Дописки і виправлення, зроблені в реєстрі для реєстрації нотаріальних дій, повинні бути застережені посадовою особою органу місцевого самоврядування і скріплені її підписом та печаткою органу місцевого самоврядування.

Пунктом 1.8 розділ III Порядку передбачено, що заповіти, посвідчені посадовими особами органів місцевого самоврядування, записуються до алфавітної книги обліку заповітів.

Відповідно до пункту 1.10 розділу III Порядку відомості про посвідчення посадовими особами органів місцевого самоврядування заповітів та інформація про їх скасування, зміну або видачу дубліката підлягають обов'язковому внесенню до Спадкового реєстру у порядку, встановленому постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 491 «Про затвердження Порядку державної реєстрації заповітів і спадкових договорів у Спадковому реєстрі».

Згідно з абзацом 2 пункту 5 Порядку державної реєстрації заповітів і спадкових договорів у Спадковому реєстрі, абзацу 1 пункту 1.3.2 розділу I Положення про Спадковий реєстр, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 07.07.2011 № 1810/5, реєстратором Спадкового реєстру щодо заповітів, посвідчених посадовими особами органів місцевого самоврядування, є державне підприємство, яке належить до сфери управління Мін'юсту, та його філії.

Пунктом 7 Порядку державної реєстрації заповітів і спадкових договорів у Спадковому реєстрі встановлено, що внесення до Спадкового реєстру відомостей щодо посвідчених заповітів, спадкових договорів, а також змін до них, скасування заповітів та розірвання спадкових договорів здійснюється Реєстраторами на підставі заяв про реєстрацію, форми та вимоги до заповнення яких встановлює Мін'юст.

В свою чергу, абзацом 1 пункту 8 зазначеного порядку, абзацом 2 пункту 2.3 розділу II Положення про Спадковий реєстр передбачено, що посадові особи органів місцевого самоврядування вносять до Спадкового реєстру відомості про посвідчені заповіти шляхом подання державному підприємству, яке належить до сфери управління Мін'юсту, або його філіям заяв за формою, наведеною в додатках 1-3, 9 до Положення про Спадковий реєстр.

Також зазначимо, що заяви про державну реєстрацію заповіту, посвідченого, зокрема, посадовими та службовими особами, що зазначені у статтях 1251 «Посвідчення заповіту посадовою особою органу місцевого самоврядування» Цивільного кодексу України, статті 37 Закону «Нотаріальні дії, що вчиняються посадовими особами органів місцевого самоврядування», а також змін до них, скасування заповітів можуть бути

подані Реєстратору (державній нотаріальній конторі, державному нотаріальному архіву, приватному нотаріусу) безпосередньо заповідачем, відчужувачем.

Під час подання зазначених заяв за формою, наведеною в додатках 1, 3 до Положення про Спадковий реєстр, заповідач пред'являє паспорт або інший документ, який посвідчує особу (пункт 9 Порядку державної реєстрації заповітів і спадкових договорів у Спадковому реєстрі, пункт 2.4 розділу II Положення про Спадковий реєстр).

На території Миколаївської області діє Миколаївська регіональна філія державного підприємства «Національні інформаційні системи» за адресою: вул. Велика Морська, 34/1, м. Миколаїв, 54030.

V. Вимоги до форми заповіту та його змісту

Згідно з частиною 2 статті 1247 ЦК України, пункту 1.4 розділ III Порядку заповіт має бути складений у письмовій формі, із зазначенням місця і часу складення заповіту, дати та місця народження заповідача та підписаний особисто заповідачем.

Посадова особа органу місцевого самоврядування посвідчує заповіт, який написаний заповідачем власноручно або за допомогою загальноприйнятих технічних засобів.

Посадова особа органу місцевого самоврядування може на прохання особи записати заповіт з її слів власноручно або за допомогою загальноприйнятих технічних засобів. У цьому разі заповіт має бути прочитаний уголос та підписаний заповідачем, про що ним зазначається у заповіті перед його підписом.

Відповідно до п. 1.6 розділ III Порядку посадова особа органу місцевого самоврядування перевіряє, чи не містить заповіт розпоряджень, що суперечать чинному законодавству.

Заповіт повинен бути складений так, щоб розпорядження заповідача не викликало неясностей чи суперечок після відкриття спадщини.

Посадова особа органу місцевого самоврядування при посвідченні заповіту зобов'язана роз'яснити заповідачу зміст статей 1241, 1307 Цивільного кодексу України, про що зазначається у тексті заповіту.

Слід звернути увагу, що відповідно до ч. 1 ст. 1257 ЦК України *заповіт, складений з порушенням вимог щодо його форми та посвідчення, є нікчемним.*

Посвідчення заповітів здійснюються шляхом вчинення посвідчувальних написів на відповідних документах, які підписуються посадовою особою органу місцевого самоврядування і скріплюються гербовою печаткою відповідного органу місцевого самоврядування.

Посвідчувальний напис повинен бути написаний зрозуміло, чітко, без підчисток. Для застосування посвідчувальних написів можуть використовуватись штампи з текстом відповідного напису. Для оформлення нотаріальних документів також можуть застосовуватися мастичні штампи зі словами "копія", "копія з копії", "дублікат, що має силу оригіналу", "згідно з оригіналом" тощо.

Посвідчувальний напис на заповіті вміщується після підпису громадянина на тій самій сторінці чи на звороті документа. Якщо посвідчувальний напис не вміщується на нотаріально оформлюваному документі, він має бути продовжений на прикріпленому до документа аркуші паперу. У цьому випадку аркуші, на яких викладено текст документа, і аркуш із продовженням посвідчувального напису скріплюються у спосіб, що унеможливорює їх роз'єднання без порушення цілісності. Аркуші повинні бути пронумеровані, кількість їх засвідчена підписом посадової особи органу місцевого самоврядування, скріпленим печаткою цього органу (пункт 2.11 розділ II Порядку).

V I. Відмова у посвідченні заповіту, порядок оскарження

Пунктом 2.17 розділу II Порядку визначено, що посадові особи органів місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, у разі виявлення при вчиненні нотаріальних дій порушення законодавства негайно повідомляють про це відповідні правоохоронні органи для вжиття необхідних заходів.

Якщо справжність поданого документа викликає сумнів, посадові особи органів місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, мають право залишити цей документ і надіслати його до експертної установи (експерта) для проведення експертизи, оплата якої здійснюється в установленому законом порядку.

У разі виявлення посадовою особою органу місцевого самоврядування, яка вчиняє нотаріальну дію, що нею допущено помилку при вчиненні нотаріальної дії або що вчинена нотаріальна дія не відповідає законодавству, посадова особа органу місцевого самоврядування зобов'язана повідомити про це осіб, стосовно яких вчинено нотаріальну дію, для вжиття заходів щодо скасування зазначеної нотаріальної дії відповідно до законодавства.

Слід звернути увагу, що порядок та перелік підстав відмови посадовою особою органу місцевого самоврядування у вчиненні нотаріальної дії визначено статтею 49 Закону України "Про нотаріат" (пункт 2.18 розділ II Порядку).

Відповідно до пункту 1.9 розділу III Порядку, у випадку одержання посадовою особою органу місцевого самоврядування заяви про скасування заповіту, так само як і одержання нового заповіту, який відмінює чи змінює раніше посвідчений заповіт, посадова особа органу місцевого

самоврядування робить про це відмітку в реєстрі для реєстрації нотаріальних дій, в алфавітній книзі обліку заповітів і відповідний напис на примірнику заповіту, який зберігається у справах органу місцевого самоврядування.

Якщо заповідач подасть примірник заповіту, який знаходиться у нього, то відповідний напис про скасування заповіту робиться і на цьому примірнику, після чого він разом із заявою (якщо заповіт скасовано заявою) приєднується до примірника, який зберігається у справах органу місцевого самоврядування. Справжність підпису на заяві про скасування чи зміну заповіту повинна бути нотаріально засвідченою.

**Додаток 1
до Порядку**

ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС

на заповіті, записаному зі слів заповідача

Місто (село, селище, район, область (Автономна Республіка Крим)), Україна

_____ (число, місяць, рік словами)

Цей заповіт посвідчено мною, _____, _____
(прізвище, ініціали) (посада)

_____ (найменування органу місцевого самоврядування)

Заповіт записаний мною, _____, зі слів _____
(прізвище та ініціали) (прізвище, ім'я, по батькові заповідача)

Заповіт до підписання прочитаний уголос заповідачем _____
(прізвище, ім'я, по батькові заповідача)

і власноручно підписаний ним у моїй присутності о _____ годині _____ хвилин.
Особу його (її) встановлено, дієздатність перевірено¹.

Зареєстровано в реєстрі за № _____
Стягнуто _____
(державного мита)

Печатка

_____ (посада) _____ (підпис)

Примітка. Якщо заповіт посвідчено поза приміщенням органу місцевого самоврядування, у посвідчувальному написі зазначається: "У зв'язку з _____ заповіт складено
(зазначається причина)

та посвідчено _____".
(зазначається місце складання та посвідчення заповіту (лікарня, удома тощо) та адреса)

¹Якщо особа, на яку покладено обов'язок з виконання заповіту, висловила свою згоду на самому заповіті, то далі в посвідчувальному написі слід зазначити: "Особу виконавця заповіту _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

встановлено, його (її) дієздатність перевірено".

**Додаток 2
до Порядку**

ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС

на заповіті, посвідченому при свідках на бажання заповідача

Місто (село, селище, район, область (Автономна Республіка Крим)), Україна

_____ (число, місяць, рік словами)

Цей заповіт посвідчено мною, _____, _____,
(прізвище, ініціали) (посада)

_____ (найменування органу місцевого самоврядування)

Заповіт записаний мною, _____, зі слів _____.
(прізвище, ініціали) (прізвище, ім'я, по батькові заповідача)

Заповіт до підписання прочитаний уголос заповідачем _____
(прізвище, ім'я, по батькові заповідача)

і власноручно підписаний ним у моїй присутності о _____ годині _____ хвилин.

При складанні та посвідченні цього заповіту на бажання _____
(прізвище, ім'я, по батькові заповідача)

були присутні свідки _____, які
(прізвища, імена, по батькові свідків)

у моїй присутності прочитали заповіт уголос до підписання його заповідачем і поставили на заповіті свої підписи.

Особи заповідача та свідків встановлено, їх дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за № _____

Стягнуто _____
(державного мита)

Печатка

_____ (посада)

_____ (підпис)

**Додаток 5
до Порядку**

ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС

**на заповіті від імені особи, яка не може підписатись власноручно внаслідок фізичної вади,
хвороби тощо**

Місто (село, селище, район, область (Автономна Республіка Крим)), Україна

Цей заповіт посвідчено мною, _____, _____,
(число, місяць, рік словами) (прізвище, ініціали) (посада)

_____.
(найменування органу місцевого самоврядування)

Заповіт записаний мною, _____, зі слів _____.
(прізвище, ініціали) (прізвище, ім'я, по батькові заповідача)

У зв'язку з _____
(прізвище, ім'я, по батькові заповідача та причина, з якої заповідач не зміг підписатись власноручно)

за його (її) дорученням, у його (її) та моїй, _____, присутності
(прізвище, ініціали)

текст заповіту підписано _____.
(прізвище, ім'я, по батькові особи, яка підписала заповіт)

Заповіт повністю прочитаний уголос заповідачем до його підписання у присутності
запрошених ним (нею) свідків

_____.
(прізвища, імена, по батькові свідків, місця їх реєстрації або проживання)

Особу заповідача встановлено, його (її) дієздатність перевірено.

Особи свідків, які прочитали заповіт уголос до його підписання і поставили на заповіті
свої підписи, встановлено, їх дієздатність перевірено.

Особу _____, яка (який) підписала(в) заповіт у моїй
(прізвище, ім'я, по батькові)

присутності, встановлено, її (його) дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за № ____

Стягнуто _____
(державного мита)

Печатка

_____ (посада)

_____ (підпис)

РЕЄСТР
для реєстрації нотаріальних дій органу місцевого
самоврядування

(найменування органу місцевого самоврядування)

на _____ рік

Номер нотаріальної дії	Дата вчинення нотаріальної дії	Прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, ідентифікаційний номер фізичної особи, для якої вчиняється нотаріальна дія (її представника)	Документи, за якими встановлено особу, що звернулась за вчиненням нотаріальної дії	Зміст нотаріальної дії. Місце вчинення нотаріальної дії	Сума сплаченого державного мита. Підстави звільнення від сплати державного мита, документ, на підставі якого звільнено від сплати, та його реквізити	Підписи осіб (їх представників), які звернулися за вчиненням нотаріальної дії
1	2	3	4	5	6	7

АЛФАВІТНА КНИГА
обліку заповітів

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові заповідача	Дата посвідчення заповіту	Реєстровий номер	Відмітка про скасування заповіту, внесення змін до заповіту
1	2	3	4	5

А _____

Б _____

В _____

Г _____

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28.06.1996 р.;
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. (із змінами);
3. Закон України «Про нотаріат» від 02.09.1993 р. № 3425-ХІІ (із змінами);
4. Порядок вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 11.11.2011 № 3306/5;
5. Положення про Спадковий реєстр, затверджене Наказом Міністерства юстиції України від 07.07.2011 №1810/5;
6. Порядок державної реєстрації заповітів і спадкових договорів у Спадковому реєстрі, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 491.